

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS PRIDĖTINĖS VERTĖS MOKESČIO
ĮSTATYMO NR. IX-751 19 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai:

Nuo 2021 m. liepos 1 d. įsigaliojo 9 proc. lengvatinis Pridėtinės vertės mokesčio (PVM) tarifas maitinimo įstaigų teikiamoms maitinimo paslaugoms, išskyrus paslaugas ar paslaugų dalis, kurios susijusios su alkoholiniais gėrimais, tačiau ši priemonė galioja laikinai – iki 2022 metų gruodžio 31 d.

Pasak Viešojo maitinimo įstaigų asociacijos, dėl šios PVM lengvatos atsiradusios papildomas lėšos daugiausiai naudojamos dengti susikaupusioms skoloms, kurių maitinimo verslas turi ateinantiems 3–4 metams, taip pat sumokėti per pandemiją atidėtus mokesčius. Vidutiniškai per pandemiją smulkus ir vidutinis maitinimo verslas sukaupė po 80-130 tūkst. Eur skolų, kurias šiuo metu reikia grąžinti ir valstybei, ir nuomotojams.

Ižengus į popandeminį periodą maitinimo paslaugų verslas, anot Viešojo maitinimo įstaigų asociacijos, susiduria su papildomais faktoriais, ribojančiais atsigavimo perspektyvą:

- Dėl karo Ukrainoje sumažėjusiomis apyvartomis (nuo karo Ukrainoje pradžios, maitinimo verslo pardavimo pajamos 2022 m. vasario pabaigoje - kovo mėn. vidutiniškai krito 30-35 proc.);
- Darbo užmokesčio augimu (2022 m. I ketvirtis: + 15 proc.);
- Žaliavų (maisto produktų) kainų augimu (2022 m. I ketvirtis: + 20-30 proc.);
- Elektros ir komunalinių išlaidų augimu (2022 m. I ketvirtis: + 30-35 proc.);
- Užsienio turistų skaičiaus drastišku kritimu (2019 m. - 1,93 mln. Eur, 2021 - 0,5 mln. Eur, -75 proc. kritimas - Statistikos departamento duomenys).

Visi minėtieji faktoriai ir augantys kaštai yra maitinimo įstaigų nemokumo riziką didinantys veiksniai. Svarbu paminėti, kad susikaupusias skolas būtų galima grąžinti per 3-4 metus, tik su sąlyga, jeigu padėtis rinkoje stabilizuotųsi.

Įstatymo projekto tikslas - sušvelninti skausmingus ilgalaikius padarinius maitinimo paslaugų sektoriuje dėl riboto ekonominio atsigavimo perspektyvos 2022 m. Maitinimo paslaugų sektoriuje yra įdarbinti dešimtys tūkstančių darbuotojų, o nuo jo sėkmingos veiklos yra bent dalinai priklausomi susiję sektoriai, tokie kaip didmeninė prekyba maisto produktais ir gėrimais bei vietinis žemės ūkis, dalį savo produkcijos tiekiantis būtent šio sektoriaus įmonėms.

Projekto uždavinys - pratęsti iki 2022 m. gruodžio 31 d. maitinimo įstaigų teikiamoms maitinimo paslaugoms, išskyrus paslaugas ar paslaugų dalis, kurios susijusios su alkoholiniais gėrimais, taikomo lengvatinio 9 proc. PVM tarifo galiojimą iki 2023 m. gruodžio 31 d.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai:

Projekto rengėjai yra Seimo narių grupė.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai:

Iki 2022 m. gruodžio 31 d. maitinimo įstaigų teikiamoms maitinimo paslaugoms, išskyrus paslaugas ar paslaugų dalis, kurios susijusios su alkoholiniais gėrimais, yra taikomas lengvatinis 9 proc. PVM tarifas.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama:

Įstatymo projektu siūloma nustatyti, jog maitinimo ir gėrimų teikimo paslaugoms (išskyrus prekybą alkoholiniais gėrimais) taikomas lengvatinis 9 proc. PVM tarifas būtų pratęstas iki 2023 m. gruodžio 31 d. Siūloma lengvata padėtų maitinimo paslaugas teikiančiam verslui sušvelninti neigiamus ekonominius padarinius bei tikėtis spartesnio atsigavimo situacijai normalizavusis.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta:

Priėmus Įstatymo projektą, neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai:

Įstatymo projektas neturės įtakos kriminogeninei situacijai, skatins šešėlio maitinimo paslaugų sektoriuje mažėjimą.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai:

Įstatymo projekto priėmimas turės teigiamą įtaką verslo sąlygoms ir plėtrai, kadangi veiks kaip maitinimo paslaugų verslo atsigavimą po ekonominės krizės spartinanti priemonė.

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams:

Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios:

Įstatymą inkorporuojant į teisinę sistemą, kitų įstatymų priimti, keisti ar pripažinti netekusiais galios nereikės.

10. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka:

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

11. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus:

Įstatymo projektas atitinka Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos teisės aktus.

12. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti:

Įstatymui įgyvendinti įgyvendinamųjų teisės aktų nereikės

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais):

Įstatymo projekto įgyvendinimui biudžeto lėšų poreikį įvertins Vyriausybė.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados:

Nėra.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis:

„Pridėtinės vertės mokestis“, „tarifas“, „maitinimo ir gėrimų teikimo paslaugos“, „lengvata“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai:

Nėra.

Teikia
Seimo nariai

Vytautas Mitalas
Ieva Pakarklytė